

2007. évi II. törvény

A református hittanoktatásról

Preambulum

A Magyarországi Református Egyház Jézus Krisztus missziói parancsának (Mt 28, 18-20.) engedelmeskedve tanítói szolgálatot végez. Ebben a küldetésében elfogadja azt a megbízatást és felelősséget, amelyet a Szentháromság Isten kijelentése bíz rá.

Az egyház tanítói szolgálatában mindazokat részesíti, akik azt kérik, vállalják vagy elfogadják korra, nemre, felekezeti és társadalmi meghatározottságra tekintet nélkül. Az egyház gyülekezeteiben él, s a gyülekezet létéhez elidegeníthetetlenül hozzátartozik a tanítás, a katechézis. A tanítás része az egyház küldetésének, életének, szolgálatának.

A Magyarországi Református Egyház – a Magyar Köztársaság Alkotmánya és a Magyarországi Református Egyház Alkotmánya, továbbá a lelkiismereti- és vallásszabadságról, valamint az egyházakról szóló hatályos törvények valamint egyéb jogszabályok és megállapodások alapján – a reformátorok örökségét elfogadva, a tanítás szolgálatát nem zárja be a templomok falai közé, hanem megkeresi és felhasználja azokat a lehetőségeket, amelyekben közvetlenül szólíthatja meg a katechézis érintettjeit. Ezért iskolákat tart fenn, él az egyházi és nem egyházi oktatás keretében tartható hit- és erkölcsoktatás lehetőségével, valamint gyülekezeteiben is megszervezi és végzi a hit- és erkölcsoktatást [a továbbiakban hittanoktatást].

A református hittanoktatás célja és feladata, hogy a tanulók az életkoruknak és az általános műveltségi szintjüknek megfelelő szintű bibliaismereti, egyháztörténeti, dogmatikai, etikai, egyházzenei, valamint az egyház életének mindennapjairól szóló ismeretanyaggal rendelkezzenek. Mindezek mellett a hittanoktatás hitre való nevelés illetve hitben való nevelés, amelynek során segíteni kell növendékeinket abban, hogy bibliaolvasó és imádkozó, a gyülekezet közösségében Igével és úrvacsorával rendszeresen élő, áldozatkész keresztyénekké váljanak. [Heidelbergi Káté 21. kérdés-felelet]

I. Általános rendelkezések

A törvény szabályozási köre

1. §

1. E törvény szabályozási köre kiterjed a Magyarországi Református Egyház bármely jogi személyére, illetve az általuk fenntartott közoktatási intézmények szervezésében folytatott

hittanoktatásra (hitoktatásra), továbbá a hittanoktatást érintő tevékenységre, függetlenül attól, hogy azt milyen intézményben, szervezetben látják el.

2. A szabályozási kör kiterjed a hittanoktatást szervező egyházi jogi személyek és intézmények tisztségviselőire, alkalmazottaira és a hittanoktatás növendékeire.
3. E törvénnyel összhangban kell állnia az egyházi jogi személyek által a hittanoktatással, valamint a református hittanoktató (hitoktató), a református vallásánárképzéssel összefüggésben megalkotott és megalkotandó valamennyi jogszabálynak, határozatnak és szabályrendeletnek, intézkedésnek.

II. Tartalmi kérdések

Tantervi szabályozás

2. §

1. A Magyarországi Református Egyházban a református hittanoktatás történhet
 - a) református egyház által fenntartott közoktatási intézményekben,
 - b) más egyház által fenntartott közoktatási intézményekben,
 - c) más fenntartású közoktatási intézményekben,
 - d) református egyházközségekben vagy intézményekben.
2. A hittanoktatás alapvető célkitűzéseit, formai és tartalmi követelményeit a Zsinat által elfogadott *Református hittanoktatási kerettanterv* határozza meg. Az ettől való eltérés lehetőségét külön szabályrendelet szabályozza.

3. A kerettanterv alapján a közoktatási intézmények és református egyházközségek *helyi tantervet, tantárgyi programot* készítenek a helyi sajátosságok (csoportok összetétele, személyi feltételek, iskolai és gyülekezeti adottságok) figyelembe vételével.
4. A helyi tantervnek tartalmaznia kell a hittanoktatás alapelveit, céljait, feladatait, a kerettanterv által előírt tananyagot, a meghatározott minimum követelményeket, a tankönyvek listáját, s az értékelés formáit.
5. A helyi tantervek alkalmazásának előfeltétele
 1. a református közoktatási intézmények esetében a Református Pedagógiai Intézet,
 2. a más fenntartású közoktatási intézmények és a református egyházközségekben szervezett hittanoktatás esetében az egyházmegyei katechetikai megbízottnak támogató szakvéleménye.

Tankönyvek, segédkönyvek

3. §

1. A hittanoktatásban felhasználható *tankönyvek* listáját a Református Pedagógiai Intézet javaslata alapján, a Zsinat Oktatásügyi Bizottságának előterjesztésére, a Zsinat Elnöksége hagyja jóvá.
2. A Református Pedagógiai Intézet és a Kálvin János Kiadó gondoskodik a hittankönyv-ellátás (kiadás és terjesztés) megszervezéséről. A tankönyvek mellett olyan segédkönyvek használhatók, amelyek református hitvallásosságukban, tartalmi és pedagógiai igényességükben megfelelnek a kerettanterv általános célkitűzéseinek.

Az érettségi vizsga

4. §

1. A középiskolákban a református hit- és erkölcsstan kötelezően választható érettségi tantárgy. A Magyarországi Református Egyház által fenntartott középiskolákban biztosítani kell a jelentkezők számára az érettségire való felkészítést s a vizsga megszervezését.
2. A hittan érettségi vizsgán a tanterv alapján elsajátított ismeret mérhető és értékelhető.
3. Az érettségi vizsga kétszintű:
 1. középszintű (szóbeli),
 2. emeltszintű (írásbeli és szóbeli).
4. Az érettségi vizsga tartalmi követelményeit „*A református hit- és erkölcsstan érettségi vizsga részletes követelményei*” című dokumentum szabályozza, amelyet a Zsinat hagy jóvá.

III. A hittanoktatásban alkalmazottak

Képesítési és alkalmazási feltételek

5. §

1. A közoktatási intézményekben, illetve egyházközségekben a református hit- és erkölcsstan tantárgy oktatására református hittanokatokat, református vallásstanárokat vagy református lelkészeket kell alkalmazni, illetve megbízni.
2. Református hit- és erkölcsstan tanárként (vallásstanárként) alkalmazható az a személy, aki

1. gyülekezet által szervezett hittanoktatás esetén (helyszíntől és életkortól függetlenül református lelkészi (MA, master, egyetemi végzettség értékű), református hittanoktatói (BA, bachelor, főiskolai végzettség), vagy református vallásstanári (MA, master, egyetemi végzettség) oklevéllel rendelkezik.
2. egyházi (református, evangélikus, katolikus) fenntartású iskolában, valamint olyan más fenntartású iskolában, ahol a hit-és erkölcsstan tantárgy oktatása a pedagógiai programban szerepel:

- az 1-4. évfolyamon: református lelkészi (MA), református hittanoktatói (BA),

- az 5-8. évfolyamon: református lelkészi (MA), református hittanoktatói (BA), vagy református vallásstanári (MA)

- a 9-13. évfolyamon: református vallásstanári (MA)

oklevéllel rendelkezik.

Az alkalmazási feltételek alól – indokolt esetben – a gyülekezeti hittanoktatás esetében a presbitérium, a (2) bekezdés b) pontban foglaltak esetében az illetékes egyházi hatóság egy-egy évre felmentést adhat.

Az alkalmazás szabályai

Lelkészi jellegű alkalmazottak

6. §

(1) A megválasztott gyülekezeti lelkész az egyházalkotmány 39. § (1) d) pontja értelmében kötelezett a hittanoktatás végzésére.

(2) A hittanoktató lelkészekkel egyházi szolgálati jogviszony létesítendő, amelyet a Magyarországi Református Egyház vonatkozó jogszabályai szabályoznak.

7. §

1. Református egyházi fenntartású közoktatási intézményben a hittanoktató lelkésznek az állami közoktatási törvény szerinti hozzájárulást – az intézményvezető kérelmére – az igazgatótanács (hiányában a presbitérium, egyházmegyei ill. egyházkerületi közgyűlés) előterjesztésére az egyházkerület püspöke adja.
2. A püspöki hozzájárulás vagy kirendelés alapján az intézmény a hittanoktató lelkésznek díjlevelet ad, amely tartalmazza különösen: a feladatot, a szolgálati időkeretet, a lelkészi javadalmat és a felelősségi viszonyokat.
3. A református lelkész az illetékes esperes javaslatára kiállított püspöki hozzájárulással végezhet hittanoktatást nem református oktatási intézményben.
4. A fenntartói egyetértés vagy a püspöki hozzájárulás (kirendelés) visszavonása esetén megszűnik az adott díjlevél hatálya, ezzel az egyházi személy jogviszonya is az intézménnyel.

Nem lelkészi jellegű alkalmazottak

8. §

1. Református egyházi fenntartású közoktatási intézményben a hittanoktatónak illetve vallásstanárnak az állami közoktatási törvény szerinti hozzájárulást – az intézményvezető kérelmére – az igazgatótanács (hiányában a presbitérium, egyházmegyei illetve egyházkerületi közgyűlés) előterjesztésére az egyházkerület püspöke adja.
2. A református hittanoktató vagy vallásstanár az illetékes esperes javaslatára kiállított püspöki hozzájárulással végezhet hittanoktatást nem református oktatási intézményben.
3. A hittanoktatóval és vallásstanárral kötött munkaszerződésben rögzíteni szükséges a hitéleti követelményeket, a munkabér kifizetésének módját, a szerződés megszüntetésének

rendes és rendkívüli eseteit, valamint a hittanoktató illetve vallástanár kapcsolatát a helyi egyházközség(ek)kel.

4. Nem református közoktatási intézményben az alkalmazó egyházi jogi személy a legalább heti 15 tanórát teljesítő nem lelkészi jellegű református hittanoktatóval ill. vallástanárral munkaszerződést köt.
5. A munkaszerződés szólhat határozatlan és határozott időre egyaránt.
6. A főállású ill. további foglalkoztatott munkavállaló munkaszerződésében rögzíteni kell a munkaidőkeretet (teljes munkaidő, részmunkaidő). A munkaszerződésben szabályozott munkaidőnek megfelelően a munkáltató munkaidő-nyilvántartást vezet.
7. Nem lelkészi jellegű református hittanoktatóval és vallástanárral legfeljebb heti 14 tanítási óráig megbízási jogviszony is létesíthető, a polgári jog szabályai szerint. Ez esetben a megbízó és a megbízott óradíjban állapodik meg.
8. Munkaviszony és megbízási jogviszony létesítése esetén egyaránt ki kell kérni az igazgatótanács (hiányában a presbitérium, egyházmegyei ill. egyházkerületi közgyűlés) egyetértését az állami közoktatási törvény alapján szükséges hozzájárulás beszerzéséhez.

A munkavégzés szabályai

9. §

1. A református hittanoktatót, vallástanárt, hittanoktató lelkészt munkakörével összefüggésben megilleti az a jog, hogy
 - a) a református közoktatási intézmények főállású alkalmazottjaként a nevelőtestület teljes jogú tagja legyen,

- b) szolgálati helyén emberi méltóságát és személyiségi jogait tiszteletben tartásuk, hit- és erkölcsstan tanári (vallástanári) tevékenységét értékeljék és elismerjék,
- c) az iskola jóváhagyott pedagógiai programja és tanterve alapján megválassza az alkalmazott tankönyveket, taneszközöket, segédanyagokat,
- d) szakmai ismereteit, tudását továbbképzésekben való részvétel útján gyarapítsa,
- e) alkalmazása, munkavégzése vitás kérdéseiben jogorvoslatot kapjon.

2. A református hittanoktató, vallástanár és hittanoktató lelkes alapvető kötelessége, hogy a Református Egyház tanításaival, hitvallásaival és törvényeivel megegyező életvitelt folytatva,

a) a rá bízott gyermekeket, tanulókat fejlettségi és képességi szintjükhöz igazodva, életkori különbözőségeikre is figyelve, egyházi felhatalmazásához és megbízatásához hűségesen, hittanoktatásban részesítse,

b) a növendékek felügyeletét – a házirend szerint - a hittanoktatás ideje alatt ellássa, gondoskodjon a balesetvédelmi előírások betartásáról, a rongálások elkerüléséről,

c) ismertesse meg a gyermeket és tanulókat a keresztyén közösségi élet értékrendjével és lehetőségeivel, s törekedjen azok megtartására illetve megtartatására,

d) a szülőknek, tanulóknak rendszeresen adjon tájékoztatást az őket érintő kérdésekről,

1. a munkaszerződésében, illetve díjlevelében foglalt feladatokat pontosan elvégezze,

5. a vonatkozó jogszabályok szerint továbbképzésen vegyen részt,

g) az alkalmazó által igényelt, de a munkaszerződésben illetve a díjlevelében nem rögzített feladatokat eseti megállapodás alapján elvégezze.

IV. Szervezési és igazgatási kérdések

A hittanoktatás szervezése

10. §

A református közoktatási intézményekben a református hittanoktatás szervezését a Református közoktatási törvény szabályozza.

11. §

1. A más fenntartású közoktatási intézmények református tanulói számára – lehetőleg az intézményben – a területileg illetékes református egyházközség hittanoktatást szervez, valamint gondoskodik a hittanoktatás személyi és szakmai feltételeinek biztosításáról. Ezen intézmények esetében indokolt esetben esperesi hozzájárulással a hittanoktatás összevontan is megszervezhető. Amennyiben a hittanoktatás megszervezéséről vagy ellátásáról az egyházközség nem tud gondoskodni, akkor erről értesíti az illetékes esperest, aki minden lehetséges eszköz felhasználásával haladéktalanul gondoskodik a feladat megoldásáról.
2. A gyülekezeti hittanoktatás a gyülekezet katechézisének szerves része, így annak megszervezése, személyi, tárgyi és egyéb feltételeinek biztosítása az egyházközség presbitériumának a feladata.
3. Az egyházközség által szervezett hittanoktatásért, a vonatkozó egyházi törvények és szabályrendeletek betartásáért az egyházközség elnöksége valamint a hittanoktatást végzők együtt felelnek.
4. Az egyházközség együttműködik a hittanoktatás megszervezése érdekében a közoktatási intézmények vezetőivel, pedagógusaival. Probléma esetén erről az egyházmegye elnökségét tájékoztatja. Az egyházmegye elnöksége az eset kivizsgálását kezdeményezi a közoktatási intézmény fenntartójánál.

A tanulói nyilvántartás

12. §

1. Az egyházközség lelkipásztora pontos tanulói nyilvántartást vezet a keresztelési anyakönyv, illetve a rendelkezésre bocsátott iskolai adatok alapján. A tanulói csoportok megszervezése után október 1-jéig a lelkipásztor a tanulói nyilvántartásokat (létszámjelentő adatlap a református hittanoktatás szervezéséhez) eljuttatja az egyházmegye espereséhez.
2. A hittanoktatásban résztvevő tanulók személyes adatainak a kezeléséért az egyházközség esetében a lelkipásztor, az egyházmegye esetében az esperes a felelős. Ezen adatok kizárólag belső ellenőrzésre és belső egyházi összesítések elkészítésére használhatók fel.

A hittanoktatás dokumentumai

13. §

1. A hittanoktatás dokumentumai:
 1. létszámjelentő adatlap a református hittanoktatás szervezéséhez,
 2. a hiányzási, haladási, osztályozó napló hit- és erkölcsstan tantárgyból (a napló elektronikusan is vezethető, de minden félév lezárásakor ki kell nyomtatni és hitelesíteni,
 3. bizonyítvány hit-és erkölcsstan tantárgyból.
2. Az egyházi iskolákban a hit- és erkölcsstanból kapott osztályzatot a tanuló ellenőrző könyvébe, illetve bizonyítványába kell beírni a kötelező tantárgyak közé.
3. A dokumentumok tervezése és kivitelezése a Református Pedagógiai Intézet, terjesztése pedig a Kálvin Kiadó feladata.

A hittanoktatás igazgatása és ellenőrzése

14. §

(1) A Magyarországi Református Egyház hittanoktatási tevékenységét a Zsinat szabályozza és felügyeli, különös tekintettel arra, hogy e törvény és egyéb jogszabályok rendelkezéseit pontosan hajtsák végre. A Zsinat – mint a református hittanoktatás legfelsőbb igazgatási és felügyeleti szerve – e tevékenységét elsősorban a Zsinati Oktatásügyi Bizottság, a Zsinati Oktatásügyi Iroda s a Református Pedagógiai Intézet által valósítja meg.

(2) A hittanoktatás helyi ellenőrzése az egyházi törvényben meghatározott egyházlátogatások keretében történik.

15. §

A **Zsinati Oktatásügyi Bizottság** a Zsinat döntés-előkészítő, javaslattevő szerve, amely:

1. segíti a Zsinat irányító és felügyeleti tevékenységét,
2. javaslatot tesz a Zsinatnak törvényalkotásra, módosításra vagy intézkedés megtételére,
3. előterjesztést tesz a Zsinat elnökségének a hittanoktatással kapcsolatos kiadványok

hittankönyvvé minősítéséről, a tankönyvjegyzékbe történő felvételéről a Református Pedagógiai Intézet javaslata alapján,

4. elvi irányítást és felügyeletet gyakorol az egyházkerületi katechetikai megbízottak és/vagy az egyházmegyei katechetikai megbízottak felett.

16. §

A **Zsinati Oktatásügyi Iroda** a Magyarországi Református Egyház hittanoktatásának adminisztratív, koordináló, ügyintéző szerve, amely:

1. közvetíti a Zsinat határozatait és intézkedéseit az egyházkerületek iskolaügyi szervezetéhez, valamint az egyházkerületi és/vagy egyházmegyei katechetikai megbízottakhoz,
2. nyilvántartja a hittanoktatás országos szervezéséhez szükséges adatokat,

3. szervezi a hittanoktatás finanszírozásával kapcsolatos pénzügyi adminisztrációt,
4. kapcsolatot tart az illetékes állami szervekkel,
5. az illetékes állami szervvel együttműködve közreműködik az emelt szintű érettségi vizsga szervezésében,
6. vezetője a Zsinati Oktatásügyi Bizottság tanácskozási jogú tagja.

17. §

A Református Pedagógiai Intézet:

1. tantervek, tankönyvek és oktatási segédanyagok kiadásával és véleményezésével segíti a hittanoktatás tartalmi munkáját;
2. az illetékes állami szervvel együttműködve közreműködik a református hit- és erkölcsstan tantárgy emelt szintű érettségi vizsga szakmai előkészítésében;
3. a hittanoktatás tartalmi fejlesztését segítő szaktanácsadók alkalmazásával országos szaktanácsadói hálózatot működtet;
4. gondozza az Országos Református Szakértői Névjegyzék részeként a hittanoktatás tantárgyi szakértőinek listáját;
5. szakmailag segíti az egyházkerületi és/vagy az egyházmegyei katechetikai megbízottak munkáját;
6. továbbképzési programokat és egyéb országos rendezvényeket szervez;
7. vezetője tanácskozási joggal részt vesz a Zsinati Oktatásügyi Bizottságának munkájában.

18. §

(1) Az egyházkerület (illetve egyházmegye) területének hittanoktatással kapcsolatos feladatait egyházkerületi (illetve egyházmegyei) bizottságra vagy előadóra (tanácsosra, igazgatóra) bízhatja.

Feladataik:

1. A hittanoktatás adminisztrálása, koordinálása, ügyintézése, szakmai felügyelete és tanácsadása, a továbbképzések segítése. Észrevételei(k) alapján intézkedésre református egyházi fenntartású intézmény esetén a fenntartó, egyébként az egyházmegye elnöksége, másodfokon az egyházkerület elnöksége jogosult.

2. Kapcsolattartás a Zsinati Oktatásügyi Irodával, a Református Pedagógiai Intézettel és a többi illetékes egyházkerületi (illetve egyházmegyei) megbízottakkal.

(2) Az illetékes egyházkerületi előadó (tanácsos, igazgató) katechetikai ügyekben a Zsinat Oktatásügyi Bizottságának ülésén tanácskozási joggal részt vesz.

V. A hittanoktatás finanszírozási kérdései

19. §

1. A hittanoktatók, vallásstanárok és hittanoktató lelkészek díjazását munkaszerződésük vagy díjlevelük tartalmazza.
2. A munkaszerződésben rögzíteni kell:
 1. hogy a hittanoktatás anyagi fedezetét a Magyar Köztársaság éves költségvetésében erre a célra biztosított keretösszeg adja;
 2. hogy az állami támogatás tartós szüneteltetése (legalább 60 nap), vagy megszűnése rendes felmondási indoknak minősül.
3. A hittanoktatók, vallásstanárok és hittanoktató lelkészek határozott idejű alkalmazásánál az augusztus 1.-július 31. közötti időszak veendő figyelembe.

Vegyes és záró rendelkezések

20. §

1. E törvény a 20. § (2) bekezdésben foglaltak kivételével 2007. szeptember 1-jén lép hatályba.

2. A hittanoktatásban alkalmazottak illetve megbízottak képesítési és alkalmazási követelményeiről szóló 5. § (2) bekezdés rendelkezéseit 2012. szeptember 1-jétől kell alkalmazni.

Megállapította a Magyarországi Református Egyház 2003. február 27-én megnyílt XII. Zsinatának 11. ülészsaka a Zs- 143 /2007. sz. határozatával.

Kelt Budapest, 2007. május 16.

Mellékletek

- I. *A Református hittanoktatási kerettanterv* kiadásáról szóló határozat
- II. *A Református hittanoktatási kerettanterv*
- III. A református hit és erkölcsstan tankönyvek jegyzéke
- IV. A református hit- és erkölcsstan érettségi vizsga részletes követelményrendszere
- V. Létszámjelentő adatlap a református hittanoktatás szervezéséhez
- VI. Hiányzási, haladási, osztályozó napló hit- és erkölcsstan tantárgyból
- VII. Bizonyítvány hit- és erkölcsstan tantárgyból